# ГОДИШЕН ДАНЪК ЗА ДОХОДИ ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

**НОРМАТИВНА УРЕДБА**

**Чл. 49, чл. 45, ал. 1, 2, 3, 5, 6 и 8, чл. 81а от ЗДДФЛ**

## УСЛОВИЯ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ГОДИШНИЯ РАЗМЕР НА ДАНЪКА ЗА ДОХОДИТЕ ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ ОТ РАБОТОДАТЕЛЯ (чл. 49, ал. 1 и 2 от ЗДДФЛ)

**Работодателят до 31 януари на следващата данъчна година изчислява годишната данъчна основа по чл. 25, ал. 1 и 3, намалена с предвидените в ЗДДФЛ данъчни облекчения, и определя годишния размер на данъка, когато към 31 декември на данъчната година той е работодател по основното трудово правоотношение на работника или служителя.**

**Когато работникът или служителят през данъчната година има или е имал трудов договор за допълнителен труд при друг работодател или е имал основно трудово правоотношение при друг работодател, работодателят включва придобития при другия работодател доход при изчисляване на годишната данъчна основа и определя годишния размер на данъка, ако работникът/служителят му предостави служебна бележка по чл. 45 от другия работодател.**

**ВНИМАНИЕ!**

1. На основание чл. 45, ал. 1 от ЗДДФЛ, в сила от 01.01.2024 г., при поискване от лицето работодателят издава служебна бележка по образец за изплатения през годината облагаем доход по трудови правоотношения, както и за доходите по:

1. член 24, ал. 2:

а) точка 1, буква "е";

б) точка 5, буква "б", когато годишният размер на дохода, изплатен на физическо лице, превишава 511,29 евро / 1000 лв.;

в) точки 7 и 8;

г) точки 11, 12, 14 и 15;

д) точки 16 и 17, когато не са предоставени в натура;

2. член 24, ал. 5.

В служебната бележка се посочва информация и за удържаните през годината данък и задължителни осигурителни вноски. Когато служебната бележка се издава от работодател по основното трудово правоотношение на работника или служителя към 31 декември на данъчната година, се посочва и данъкът, удържан или възстановен на лицето при определяне на годишния размер на данъка по реда на чл. 49.

Обстоятелството, че работодателят не е работодател по основното трудово правоотношение към 31 декември на данъчната година, се установява с писмена декларация, предоставена от работника/служителя (чл. 45, ал. 2 от ЗДДФЛ).

2. Образецът на служебната бележка по чл. 45, ал. 1 от ЗДДФЛ се утвърждава със заповед на министъра на финансите и заедно с нея се обнародва в „Държавен вестник (чл. 64, ал. 3 и 4 от ЗДДФЛ). Образците на служебни бележки за доходи от трудови правоотношения, изплатени през 2025 г. (образец № 1 и образец № 1а), които са утвърдени от министъра на финансите със Заповед № ЗМФ-1099/28.11.2025 г. (Обн. ДВ, бр. 109/16.12.2025 г.), могат да се ползват и за доходи, изплатени след 01.01.2026 г., до утвърждаването на нови образци. Следва да се има предвид, че когато служебните бележки се издават за изплатени през 2026 г. доходи, сумите вече се попълват в евро.

3. При прекратяване на дейността на работодателите, които нямат правоприемник, служебните бележки по чл. 45, ал. 1 се издават от последния представляващ работодателя или от съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт, където са предадени разплащателните ведомости и приложенията към тях по реда на Кодекса за социално осигуряване.

4. Служебната бележка по чл. 45, ал. 1 от ЗДДФЛ се издава в 14-дневен срок от датата на поискването ѝ. **(чл. 45, ал. 8 от ЗДДФЛ)**

# ГОДИШЕН ДАНЪК ЗА ДОХОДИ ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

5. Съгласно чл. 64 от ЗДДФЛ, образецът на служебна бележка се утвърждава със заповед на министъра на финансите. Образецът и заповедта за утвърждаването му се обнародват в „Държавен вестник".

## ПРАВИЛА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ГОДИШНАТА ДАНЪЧНА ОСНОВА ЗА ДОХОДИТЕ ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ С ПРЕДВИДЕНИТЕ В ЗДДФЛ ДАНЪЧНИ ОБЛЕКЧЕНИЯ (чл. 49, ал. 3 и 4 от ЗДДФЛ)

Годишната данъчна основа по чл. 25, ал. 1 и 3 **(Виж фиш II.III.2)** се намалява с годишния размер на:

1. данъчното облекчение за лични вноски за доброволно осигуряване и застраховане **(Виж фиш II.II.2)** и данъчното облекчение за дарения **(Виж фиш II.II.5),** когато сумите са удържани от работодателя при изплащане на дохода от трудово правоотношение;

2. данъчното облекчение за лица с намалена работоспособност **(Виж фиш II.II.1);** данъчното облекчение за лични вноски за осигурителен стаж при пенсиониране **(Виж фиш II.II.3);** данъчното облекчение за деца **(Виж фиш II.II.7)** и данъчното облекчение за деца с увреждания **(Виж фиш II.II.8).**

Намаляването на годишната данъчна основа се прилага, когато работникът/служителят предостави на работодателя в срок от 30 ноември до 31 декември на данъчната година следните документи:

1. копие на валидно решение на ТЕЛК/НЕЛК - за данъчното облекчение за лица с намалена работоспособност;

2. копия на договорите със застрахователното и/или осигурителното дружество - за данъчното облекчение за лични вноски за доброволно осигуряване и застраховане;

3. копия на документите, удостоверяващи направените вноски - за данъчното облекчение за лични вноски за осигурителен стаж при пенсиониране;

# ГОДИШЕН ДАНЪК ЗА ДОХОДИ ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

4. копия на документи, удостоверяващи, че надареното лице е от изброените в чл. 22 и че предметът на дарението е получен – за данъчното облекчение за дарения **(Виж фиш II.II.5)**;

5. декларация по чл. 22в, ал. 8 от ЗДДФЛ, включително приложенията към нея - за данъчното облекчение за деца;

6. копие от валидно решение на ТЕЛК/НЕЛК и декларация по чл. 22г, ал. 7 от ЗДДФЛ, включително приложенията към нея - за данъчното облекчение за деца с увреждания;

7. писмена декларация, че към момента на подаването ѝ пред работодателя няма подлежащи на принудително изпълнение публични задължения или че за данъчната година ще подава годишна данъчна декларация. Такава декларация следва да се представя независимо от вида на облекчението, което ще се ползва чрез работодателя по основното трудово правоотношение.

Например местно физическо лице, което желае да ползва данъчните облекчения по чл. 18, ал. 1 и чл. 22в от ЗДДФЛ чрез работодателя по основното си трудово правоотношение трябва да представи на работодателя, в срок от 30 ноември до 31 декември на съответната година, следните документи: копие от валидно решение на ТЕЛК/НЕЛК и декларация по чл. 22в, ал. 8 от ЗДДФЛ, образецът на която съдържа и писмената декларация по чл. 49, ал. 4, т. 8 от закона. Ако допуснем, че физическото лице ще ползва при работодателя само данъчното облекчение за намалена работоспособност по чл. 18, ал. 1 от ЗДДФЛ, ще трябва да представи копие от валидно решение на ТЕЛК/НЕЛК и писмена декларация, че към момента на подаването ѝ пред работодателя лицето няма подлежащи на принудително изпълнение публични задължения или че за конкретната година ще подава годишна данъчна декларация.

**ГОДИШНИЯТ РАЗМЕР НА ДАНЪКА ЗА ДОХОДИТЕ ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ СЕ ОПРЕДЕЛЯ, КАТО ГОДИШНАТА ДАНЪЧНА ОСНОВА**

**ВНИМАНИЕ!**

Годишният размер на данъка се определя върху доходите от трудови правоотношения, придобити от работника/служителя през данъчната година, т.е. през периода от 1 януари 2026 г. до 31 декември 2026 г. От определения годишен размер на данъка се приспада авансово удържаният данък върху доходите от трудови правоотношения през данъчната година.

# ГОДИШЕН ДАНЪК ЗА ДОХОДИ ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

## ПРАВИЛА ЗА ПРИХВАЩАНЕ И/ИЛИ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ДАНЪК ОТ РАБОТОДАТЕЛЯ ПО ОСНОВНОТО ТРУДОВО ПРАВООТНОШЕНИЕ
**(чл. 49, ал. 5, 6 и 7 от ЗДДФЛ)**

**<u>Когато определеният годишен размер на данъка е по-висок</u> от размера на удържания от работника/служителя през годината данък, разликата се удържа от лицето до 31 януари на следващата година (чл. 49, ал. 5 от ЗДДФЛ).**

**<u>Когато определеният годишен размер на данъка е по-нисък</u> от размера на авансово удържания данък, работодателят до 31 януари на следващата година възстановява разликата на лицето.**

**Възстановената сума се прихваща от работодателя последователно от следващи вноски към републиканския бюджет за данъци върху доходите от трудови правоотношения на лицето или на други лица (чл. 49, ал. 6 и 7 от ЗДДФЛ).**

**<u>ВНИМАНИЕ!</u>**

При определянето на годишната данъчна основа и на годишния данък по реда на чл. 49 от ЗДДФЛ не се включват доходите от трудови правоотношения по § 1, т. 26, буква „и” от допълнителните разпоредби на закона, т.е. правоотношенията, независимо от основанието за възникването им, със съдружници и член-кооператори, както и с акционери, притежаващи повече от 5 на сто от капитала на акционерното дружество, за полагане на личен труд в дружествата и кооперациите, в които те са съдружници, член-кооператори или акционери, извън случаите по чл. 37, ал. 1 **(чл. 49, ал. 8 и § 1, т. 26, буква „и“ от ДР на ЗДДФЛ).**

# ГОДИШЕН ДАНЪК ЗА ДОХОДИ ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

## СРОК И МЯСТО ЗА ВНАСЯНЕ НА УДЪРЖАНИЯ ДАНЪК (чл. 65, ал. 11 и чл. 66, ал. 1 от ЗДДФЛ)

**Работодателят по основното трудово правоотношение внася данъка по чл. 49, ал. 5 от ЗДДФЛ в срок до 25 февруари на следващата година.**

**Данъкът се внася в държавния бюджет по сметка за приходи на централния бюджет на НАП.**

***ПРИМЕР:** Основният работодател е извършил преизчисляване на данъка по реда на чл. 49 от ЗДДФЛ като е установил, че годишният размер на данъка за 2026 г. (1500 евро) е по-висок от размера на удържания през годината данък (1000 евро). На основание чл. 49, ал. 5 от ЗДДФЛ, разликата от 500 евро се внася до 25.02.2027 г. и в същия срок се подава декларация обр. № 6 с код 9, като за месец и година се посочва 12.2026 г.*

## АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

# ГОДИШЕН ДАНЪК ЗА ДОХОДИ ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

**1. Лице - платец на доход, което при поискване не издаде и не предостави на лицето, придобило дохода, образеца на служебната бележка по чл. 45, ал. 1 от ЗДДФЛ, се наказва с глоба или с имуществена санкция в размер до 127.82 евро / 250 лв., освен ако лицето не подлежи на по-тежко наказание. За нарушения, извършени за повече от едно физическо лице, глобата или имуществената санкция се налага поотделно за всяко физическо лице.**

**При повторно нарушение глобата или имуществената санкция е в размер до 255.65 евро / 500 лв. (чл. 81а, ал. 1 и 2 от ЗДДФЛ)**

**2. Работодател по основно трудово правоотношение, който не изпълни задължението си за определяне на годишния размер на данъка за доходи от трудови правоотношения, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер до 255.65 евро / 500 лв.**

**При повторно нарушение глобата или имуществената санкция е в размер до 511.29 евро / 1000 лв. (чл. 84, ал. 1 и 2 от ЗДДФЛ)**

**Относно реда за установяване на нарушенията и налагането на административни наказания виж фиш IV.1.**

## АЛИДЕФИНИЦИИ

**„Повторно нарушение”** - нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което нарушителят е наказан за същото по вид нарушение **(§ 1, т. 36 от ДР на ЗДДФЛ);**

**„Работодател” - § 1, т. 27 от ДР на ЗДДФЛ (Виж фиш II.III.1);**

# ГОДИШЕН ДАНЪК ЗА ДОХОДИ ОТ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

**„Трудови правоотношения” - § 1, т. 26 от ДР на ЗДДФЛ (Виж фиш I.5);**

**„Основно трудово правоотношение”** е трудовото правоотношение по § 1, т. 26 от ДР на ЗДДФЛ, което е възникнало първо по време. При определяне на основното трудово правоотношение не се вземат предвид трудовите правоотношения по т. 26, буква "и".
**(§ 1, т. 52 от ДР на ЗДДФЛ.)**